

S c h o l e n g e m e e n s c h a p

S t e d e l i j k e b a s i s s c h o l e n

Pedagogisch project

Stedelijke basisscholen Hasselt

HOOFDSTUK 1 Pedagogisch project

1.1. Gegevens met betrekking tot de situering van de onderwijsinstelling:

Het onderwijs dat binnen onze school wordt aangeboden, past in het kader van een pedagogisch project, vastgelegd door de gemeenteraad.

Dit pedagogisch project bepaalt de aard en het karakter van het onderwijsaanbod binnen de school.

Van de leerkrachten wordt geëist dat ze volgens de richtlijnen van dit pedagogisch project onderwijs en opvoeding verschaffen.

Alle andere participanten worden verondersteld de opties van dit pedagogisch project te onderschrijven.

Dit pedagogisch project werd:

- in overleg met het schoolteam besproken en goedgekeurd tijdens het schooljaar 2012-2013;
- voorgelegd aan de schoolraden van de verschillende basisscholen;.
- goedgekeurd door de gemeenteraad in de zitting van 25 juni 2013.

1.2. Situering van de onderwijsinstelling:

Onze school is een *basisschool* die behoort tot het officieel gesubsidieerd onderwijs.

Het schoolbestuur is het gemeentebestuur van de stad Hasselt.

- Als openbare instelling staat onze school open voor alle kinderen, welke ook de levensopvatting van de ouders is.
- het onderwijs op onze school is bestemd voor kinderen vanaf de leeftijd vanaf 2,5 jaar.
- het onderwijs is zo ingericht dat de leerlingen in beginsel binnen een periode van 10 aaneensluitende jaren de school kunnen doorlopen
- de school realiseert de eindtermen door het Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming opgelegd via het leerplan van het O.V.S.G. (Onderwijssecretariaat van de Steden en Gemeenten van de Vlaamse Gemeenschap vzw).
- De vrije keuze van erkende filosofische of ideologische overtuiging is gewaarborgd.
- De modaliteiten van het onderwijs dat binnen onze school door de leraren wordt aangeboden past in het kader van richtlijnen, vastgelegd door het gemeentebestuur in een door haar erkend pedagogisch project.
- Dit pedagogisch project bepaalt de aard van het onderwijsaanbod binnen onze school. Van de leraren wordt geëist dat ze volgens de richtlijnen van dit pedagogisch project onderwijs verschaffen. Alle andere participanten onderschrijven deze opties en respecteren het pedagogisch project.
- Beslissingen inzake gemeentelijk onderwijs, rekening houdend met de vigerende onderwijswetgeving, behoren tot de bevoegdheid van de gemeenteraad. Het gemeentebestuur, als schoolbestuur, heeft dus een verregaande autonomie inzake vormgeving en inhoud van haar gemeentelijk onderwijs. Het pedagogisch project geeft vorm aan deze autonomie.

1.3. Fundamentele uitgangspunten:

Onder fundamentele uitgangspunten wordt verstaan: principiële houdingen die men heeft t.a.v. mens en maatschappij. Deze uitgangspunten hebben een directe invloed op hoe men over opvoeding en onderwijs denkt.

1.3.1. Openheid

De school staat ten dienste van de gemeenschap en staat open voor alle leerplichtige jongeren, ongeacht hun filosofische of ideologische overtuiging, sociale of etnische afkomst, sekse of nationaliteit.

1.3.2. Verscheidenheid

De school vertrekt vanuit een positieve erkenning van de verscheidenheid en wil waarden en overtuigingen, die in de gemeenschap leven, onbevooroordeeld met elkaar confronteren.

Zij ziet dit als een verrijking voor de gehele schoolbevolking.

1.3.3. Democratisch

De school is het product van de fundamenteel democratische overtuiging, dat verschillende opvattingen over mens en maatschappij in de gemeenschap met wederzijds respect kunnen bestaan.

1.3.4. Socialisatie

De school leert jongeren leven met anderen en voedt hen op met het doel hen als volwaardige leden te laten deelhebben aan een democratische en pluralistische samenleving.

1.3.5. Emancipatie

De school kiest voor emancipatorisch onderwijs door alle leerlingen gelijke ontwikkelingskansen te bieden overeenkomstig hun mogelijkheden. Zij wakkert zelfredzaamheid aan door leerlingen mondig en weerbaar te maken.

1.3.6. Totale persoon

De school erkent het belang van onderwijs en opvoeding. Zij streeft een harmonische persoonlijkheidsvorming na en hecht evenveel waarde aan kennisverwerving als aan attitudevorming.

1.3.7. Gelijke kansen

De school treedt compenserend op voor kansarme leerlingen door bewust te proberen de gevolgen van een ongelijke sociale positie om te buigen.

1.3.8. Medemens

De school voedt op tot respect voor de eigenheid van elke mens. Zij stelt dat de eigen vrijheid niet kan leiden tot de aantasting van de vrijheid van de medemens. Zij stelt dat een gezonde leefomgeving het onvervreembare goed is van elkeen.

1.3.9. Europees

De school brengt de leerlingen de gedachte bij van het Europese burgerschap en vraagt aandacht voor het mondiale gebeuren en het multiculturele gemeenschapsleven.

1.3.10. Mensenrechten

De school draagt de beginselen uit die vervat zijn in de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens en van het Kind, neemt er de verdediging van op. Zij wijst vooroordelen, discriminatie en indoctrinatie van de hand.

1.4. Visie op basisonderwijs:

De fundamentele uitgangspunten, de principiële houdingen die men heeft t.a.v. mens en maatschappij moeten worden vertaald naar de ontwikkelingsmogelijkheden van kinderen.

Hiervoor baseren wij ons op de volgende pijlers:

(de cursief gedrukte tekst geeft weer op welke wijze de school dit tracht te realiseren)

1.4.1. Samenhang

- De school moet leersituaties creëren die voor de kinderen herkenbaar zijn. De kinderen moeten de centrale plaats innemen. Kinderen dienen zich op de eerste plaats veilig en goed te voelen op de basisschool.
- De doelstellingen van het basisonderwijs hebben niet enkel betrekking op kennis opdoen. Ook het verwerven van inzichten, vaardigheden en attitudes met betrekking tot verschillende werkelijkheidsgebieden zijn belangrijke doelstellingen. Daarnaast dienen 'leren leren', 'probleemoplossend denken', 'sociale vaardigheden' en ICT-vaardigheden door de basisschool heen in verschillende leergebieden aandacht te krijgen.

Een concrete aanpassing en invulling van de onderwijstijd aanwenden.

Werken met belangstellingscentra en/of projecten.

Het enten van de inhoud van alle leergebieden op deze thema's en/of projecten.

De horizontale en verticale samenhang bewaken.

1.4.2. Totale persoonlijkheidsontwikkeling

- Alle aspecten van de persoonlijkheid dienen via de aangeboden vorming in hun ontwikkeling te worden gestimuleerd en dit op evenwichtige wijze.
- Aandacht voor de totale persoonlijkheidsvorming houdt in dat het schoolteam zich beraadt over een evenwichtig vormingsaanbod en een evenwichtige activiteitenplanning.
- De school houdt in haar aanbod niet alleen rekening met de verschillende ontwikkelingsterreinen maar ook met de verschillen in persoonlijkheidsontwikkeling.
- Aandacht voor de totale persoonlijkheidsontwikkeling impliceert daarom een gerichtheid op de individuele behoeften.

De school streeft ernaar om bewuste leerlingen te vormen met kritische reflectie op zichzelf en de anderen.

Ze biedt thematische vormingscontexten aan rond sociale verschillen en achtergronden eigen aan het milieu van de leerlingen.

Ze schenkt aandacht aan sociale oriëntatie en vaardigheden in relatie met de deelleerplannen maatschappij en mens. Een concrete invulling kan gebeuren door middel van kringgesprekken, groepswerken, sociogrammen en het ontwikkelen van creatieve vermogens.

De school vult de onderwijstijd in zodat alle persoonlijkheidsgebieden evenwichtig aan bod komen.

1.4.3. Zorgverbreding

- Een goede interactie tussen kind en leraar, die ook rekening houdt met de thuissituatie, is noodzakelijk om

tot succesvolle oplossingen te komen.

- Zorgbreedte heeft te maken met de aandacht die de school aan kinderen wil geven, met de wijze waarop ze omgaat met verschillen tussen kinderen.
- Soepele overgangen van kleuterniveau naar lager onderwijs en tussen leeftijdsgroepen dienen te worden gecreëerd. Doorbreken van het traditionele leerstofjaarklassensysteem in de lagere school is mogelijk.
- De schoolteamleden trachten hun onderwijs af te stemmen op de mogelijkheden van de individuele kinderen die ze op school begeleiden.
- Dit impliceert dat de school aan een aantal organisatorische voorwaarden voldoet: overlegmogelijkheid, flexibele klasorganisatie, ... Daarnaast moeten de leraren de attitude hebben om met elkaar over hun onderwijspraktijk te overleggen, systematisch te reflecteren op de eigen praktijk, en open te staan voor nieuwe inhoudelijke vormen van onderwijsondersteuning en -remediëring.
- Zorgen dat kinderen zich goed en geaccepteerd voelen op school, er gaan functioneren en er plezier beleven, behoort tot de essentie van zorgverbreding.
- Een school zal differentiatievormen inbouwen met het oog op het ondersteunen van elk kind in zijn ontwikkelingsmogelijkheden.

De school hanteert instrumenten om de individuele verschillen binnen alle domeinen van de persoonlijkheidsontwikkeling te bepalen en aan te geven, o.a. een kindvolgsysteem. Dit impliceert dat de eigen werking via gerichte observaties en continue reflectiemomenten permanent wordt bijgestuurd. De school bouwt differentiatievormen in waarbij elk kind kansen krijgt om op zijn niveau verder te ontwikkelen.

De school streeft ernaar het aanbod af te stemmen op de individuele mogelijkheden zodat kinderen gemotiveerd zijn en bereid zijn om initiatieven te nemen. Dit draagt bij tot het ontwikkelen van een positief zelfbeeld. De school voorziet kansen om remediërvormen in te bouwen.

1.4.4. Actief leren

- Actief leren is dus voor het kind een productief proces. Het leren dient van het kind zelf uit te gaan en door het kind spontaan als betekenisvol te worden ervaren. Het kind heeft belang bij wat het doet en gaat daarom volledig op in het anticiperen en oplossen van problemen.
- De sociale interactie tussen leraar en leerling en tussen leerlingen onderling is een essentieel onderdeel van dit interactief proces.
- Om actief leren op school te stimuleren, dienen realistische en betekenisvolle probleemsituaties (contexten) binnen de leersituatie te worden gecreëerd.
- Bij actief leren ligt de klemtoon eerder op het verwerken van, dan op de hoeveelheid aan leerinhouden. Kennis en inzicht zijn in die mate belangrijk dat zij gekoppeld kunnen worden aan denkhandelingen en strategische vaardigheden. Hierdoor worden ze voor het kind hanteerbaar binnen probleemsituaties en worden ze hefboomen voor actief leren en ontwikkeling.

De school dient realistische en betekenisvolle contexten aan te bieden die voldoende uitdagingen bevatten. De school zorgt voor een rijk en gevarieerd aanbod. Het zelfstandig en zelfsturend aspect bevorderen door strategische vaardigheden en denkhandelingen te laten ontwikkelen (leren leren) door bijvoorbeeld kinderen gebruik te laten maken van een documentatiecentrum, contract- en hoekenwerk in te schakelen en door geïntegreerd ICT-gebruik.

1.4.5. Continue ontwikkelingslijn

- Via het aangeboden onderwijs streeft men er naar de moeilijkheidsgraad en de inhoud af te stemmen op de ontwikkelingsmogelijkheden en -behoeften van de leerlingen.
- Aandacht voor 'continuïteit' binnen onderwijs betekent ook dat men de drempels tussen de verschillende fasen van de schoolloopbaan, tussen leergebieden (zie samenhang), tussen thuis- en schoolervaringen van de leerlingen, zo laag mogelijk maakt.
- De begeleiders van het kind door de basisschool moeten deze continuïteit nastreven. Voor de schoolteamleden betekent dit gelijkgerichtheid, stimuleren van een doorlopende leer- en ontwikkelingslijn, afspraken maken en nakomen.

De school hanteert een leerlingvolgsysteem als instrument dat de persoonlijkheidsgroei van elk kind weergeeft binnen alle domeinen tijdens de hele schoolloopbaan.

Ze stelt concrete afspraken op i.v.m. terminologie en continuïteit binnen de leergebieden en de verschillende domeinen op klas- en schoolniveau. Ze biedt voldoende interactie in het schoolteam om gelijkgerichte afspraken i.v.m. methodes en didactisch handelen na te komen, te evalueren en erover te reflecteren.

Ze hanteert initiatieven om de overgang tussen kleuter en lager onderwijs, tussen lager en secundair onderwijs vlot te laten verlopen. De school zoekt alternatieven voor het leerstofjaarklassensysteem om leerlingen optimale groeikansen te geven.

1.4.6. ICT

- ICT zien we in de school als een middel om bij de diverse leergebieden de leeromgeving voor de leerlingen te verrijken.
- ICT-gebruik in de lessen is voor ons zinvol en aangewezen als het de motivatie, betrokkenheid én leeractiviteit bij de leerlingen gunstig kan prikkelen.
- We gebruiken ICT als een middel om de vakgebonden doelen efficiënter te realiseren en het zelfstandig aanwenden van ICT-media te bevorderen bij de leerlingen, en ook om voor hen extra kansen te creëren tot zelfstandig en zelfgestuurd leren.

De school wil alle leerlingen leren omgaan met informatie- en communicatietechnologie (ICT) met als doel hen deze vaardigheden, kennis en attitudes te laten verwerven die zij nodig hebben in onze expansieve informatiemaatschappij.

Vandaar dat we in het ICT-beleid van de school bovenstaande accenten leggen, die gedragen worden door het hele schoolteam.

HOOFDSTUK 2: De schoolorganisatie en het schoolfunctioneren

2.1. Criteria met betrekking tot de aanwending van het lestijden-, uren- en puntenpakket

De toepassing van het lestijden-, uren- en puntenpakket wordt besproken met de directieraad en het schoolteam. De schoolraad geeft haar advies.

De eindbeslissing ligt bij de directie.

- Wanneer dit pakket het toelaat, streven we ernaar de leerlingen zo veel mogelijk op te splitsen in aparte leerlingengroepen. De beslissing wordt genomen in overleg. Indien geen consensus mogelijk is, ligt de beslissing bij de directie.
- Binnen de scholengemeenschap wordt er gestreefd naar het uitbouwen van een ICT- en zorgnetwerk om de visies te implementeren en te bewaken.
- Elke leeftijdsgroep krijgt wekelijks 2 lestijden bewegingsopvoeding.
- Elke leeftijdsgroep krijgt wekelijks 2 lestijden erkende filosofische of ideologische overtuiging.
- Bij het bepalen van het aantal plagelestijden worden de ministeriële onderrichtingen gehanteerd.
- Naargelang de noden kunnen er lestijden overgedragen worden van de lagere school naar de kleuterschool en omgekeerd, om het optimaal functioneren van de school te waarborgen.

2.2. Criteria met betrekking tot de indeling in leerlingengroepen

De concrete indeling van de leerlingengroepen zal jaarlijks worden aangepast afhankelijk van het aantal lestijden en uren.

- Een leerling behoort tot een leerlingengroep als hij/zij meer dan de helft van de activiteiten volgt in die groep.
- De kleuters worden gegroepeerd volgens leeftijd en /of ontwikkelingsniveau.
- De leerlingen worden gegroepeerd volgens leeftijd en/of leerstofvorderingen (leerstofjaarklassensysteem).
- Voor bepaalde activiteiten kunnen de kinderen in één of meer andere groepen worden ingedeeld (niveaulezen, klasdoorbrekende activiteiten,...).
- In de klassen wordt er aan interne differentiatie gedaan door o.a. differentiatie in de opdrachten, herhalings- en verrijkingsleerstof, contract- en/of hoekenwerk.
- Bij een aangroei van het aantal kleuters in de loop van het schooljaar kunnen de kleuters in een andere groep ingedeeld worden, ook weer op basis van hun leeftijd en/of ontwikkelingsniveau.
- Nieuwe groepsindelingen in de loop van het schooljaar gaan steeds in na een instapperiode, tenzij uitdrukkelijk anders vermeld.

2.3. Samenwerking binnen de scholengemeenschap

Er bestaat een samenwerkingsverband tussen de verschillende basisscholen behorende tot hetzelfde schoolbestuur binnen de scholengemeenschap 'Stedelijke Basisscholen Hasselt'.

De samenwerking situeert zich op volgende vlakken:

- schoolwerkplan
- huishoudelijk reglement
- arbeidsreglement
- schoolreglement

- personeelsbeleid
- navorming
- administratie
- ICT
- zorgbeleid

Er worden occasionele samenwerkingsakkoorden afgesloten naargelang de noodwendigheid.

HOOFDSTUK 3: Pedagogisch didactische aspecten

3.1. Wijze van evalueren en rapportering

Om de ouders een objectief beeld te geven over de leerprestaties en de sociaal-emotionele ontwikkeling van hun kind maakt de school gebruik van de volgende middelen:

3.1.1. Kleuterafdeling

-heen- en- weerschriftje

In de kleuterschool wordt het heen-en-weerschriftje gebruikt om ouders te informeren over geplande activiteiten en zo nodig informatie te geven over de ontwikkeling van het kind.

-werkblaadjes

Werkjes van de kleuters worden gebundeld en voor inzage mee naar huis gegeven.

-individuele observatie- en toetsgegevens

Deze worden zo nodig tijdens een individueel gesprek met de ouders besproken.

3.1.2. Lagere afdeling

-schoolagenda

Dagelijks wordt de agenda ingevuld.

Zo nodig wordt deze gebruikt om de ouders informatie te geven over de leerprestaties of ontwikkelingen van hun kind.

-testen en toetsen

Deze worden regelmatig gebundeld en voor inzage en ondertekening mee naar huis gegeven.

-rapport

Het rapport geeft een beeld over de evolutie van het kind op vlak van kennis, vaardigheden en attitudes.

Het rapport is een leidraad en hulpmiddel om tot een positieve communicatie te komen tussen ouders en school en de onderlinge samenwerking te bevorderen.

Kennis:

De kennis wordt getoetst d.m.v. schriftelijke en /of mondelinge testen of observaties. De resultaten hiervan worden met een puntensysteem weergegeven.

Vaardigheden en attitudes:

De beoordeling van vaardigheden, gewoonten en gedragingen ontstaat door observatie.

-individuele observatiegegevens

Deze worden zo nodig samen met de ouders besproken tijdens een individueel gesprek.

3.1.3. Kleuterafdeling en lagere afdeling

Ouderavonden en info-avonden:

Gedurende het schooljaar worden op regelmatige basis oudercontacten georganiseerd. In het begin van het schooljaar wordt een infoavond georganiseerd waarop ouders worden geïnformeerd over de werking van de school en de werking, leerstof en didactische werkvormen in iedere klas.

Er is steeds de mogelijkheid tot een gesprek met de groepsleraar, vakleerkracht of directie.

Op klas- en schoolniveau hanteren we het kindvolgsysteem dat informeert over welbevinden, betrokkenheid en specifieke competenties.

3.2. Voorzieningen in het gewoon onderwijs voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften

3.2.1. Materiële toegankelijkheid

De lokalen op het gelijkvloers zijn toegankelijk voor leerlingen die in een rolstoel zitten.

In samenwerking met het CLB zal de school proberen om speciale onderwijsmiddelen te bekomen voor leerlingen met een handicap in het gewoon onderwijs.

3.2.2. Pedagogische toegankelijkheid

De school treft zorgverbredende maatregelen zoals o.a. het gebruik van een kindvolgsysteem, differentiatie in het curriculum, contractwerk en hoekenwerk.

Er bestaat een nauwe samenwerking met het CLB.

De scholen zijn bereid om samen te werken met scholen BuO in het kader van GON-begeleiding.

HOOFDSTUK 4 : Zorgbeleid

4.1 De visie op zorg vanuit het pedagogisch project

In het pedagogisch project van onze scholengemeenschap worden enkele belangrijke aandachtspunten rond zorg vermeld. Aangezien deze aandachtspunten vanuit het pedagogisch project worden gesteld, vinden wij het zeker belangrijk om deze te herhalen in ons zorgbeleid:

- Openheid: de scholengemeenschap staat ten dienste van de gemeenschap en staat open voor alle leerplichtige kinderen ongeacht hun filosofische of ideologische overtuiging, sociale of etnische afkomst, sekse of nationaliteit;
- Verscheidenheid: de scholengemeenschap vertrekt vanuit een positieve erkenning van de verscheidenheid en wil waarden en overtuigingen, die in de gemeenschap leven, onbevooroordeeld met elkaar confronteren. Zij ziet dit als een verrijking voor de gehele schoolbevolking;
- Socialisatie: de scholengemeenschap leert de kinderen leven met anderen en voedt hen op met het doel hen als volwaardige leden te laten deelnemen aan een democratische en pluralistische samenleving;
- Emancipatie: de scholengemeenschap kiest voor emancipatorisch onderwijs door alle leerlingen gelijke ontwikkelingskansen te bieden overeenkomstig hun mogelijkheden. Zij wakkert zelfredzaamheid aan door leerlingen mondig en weerbaar te maken;
- Totale persoon: de scholengemeenschap erkent het belang van onderwijs en opvoeding. Zij streeft een harmonische persoonlijkheidsvorming na en hecht evenveel waarde aan de kennisverwerving als aan de attitudevorming en het leerproces;
- Gelijke kansen: de scholengemeenschap treedt compenserend op voor kansarme leerlingen door bewust te proberen de gevolgen van een ongelijke sociale positie om te buigen;
- Medemens: de scholengemeenschap voedt de leerlingen op tot jongeren die respect hebben voor de eigenheid van elke persoon;
- Zorgverbreding: de scholengemeenschap streeft ernaar het aanbod af te stemmen op de individuele mogelijkheden en noden van elk kind.

4.2 De zorgvisie van de scholengemeenschap

Als scholengemeenschap willen wij aan elk kind gelijke kansen bieden op kwaliteitsvol onderwijs. Dit is het uitgangspunt van onze schoolorganisatie. Elk kind dient in zijn of haar groei tot volwassenheid zoveel mogelijk kansen te krijgen om te leren en om zichzelf te ontwikkelen.

Het zorgbeleid van onze scholengemeenschap waakt er over dat kinderen met specifieke onderwijsbehoeften bijzondere aandacht krijgen, zonder de leerkansen van de andere leerlingen uit het oog te verliezen. Elke leerling telt! We hebben dan ook oog voor de diversiteit en de thuissituatie van onze leerlingen.

Als scholengemeenschap trachten we binnen de grenzen van onze eigen draagkracht tegemoet te komen aan de individuele vragen en behoeften van elk kind. Dit houdt niet in dat we ons enkel richten op het oplossen van problemen, maar ook op het voorkomen ervan.